ታሪኽ
በረኽት

TELLING THE REAL STORY

UNHCR
The UN Refugee Agency

እዛ መጽሓፍ እዚኣ ነቲ ናይ ሓቂ ዛንታ ብምንጋር እያ ኽትረኽብዋ ኽኢላ፣
ሰነዳትን ምክፋልን ዚህብ ኣብ ማሕበረሰብ እተመስረተ መድረኽ
ታሪኽ ስደተኛታት ኤርትራትን ሶማልያን ከምኡውን ብዛዕባ እቶም ዕቜባ ዚደልዩ
ዕቜባ ደልዮም ዚገብርዎ ጕዕዞታት እውን። እዛ መጽሓፍ እዚኣ
ዕላማኣ ንመንእሰያት ብዛዕባ እቲ እዞም ሰባት እዚኣቶም ዘለዎም ነገራት ቅኑዕ
ምርዳእ ንምሃብ እዩ
ሓደገኛ ጕዕዞታት ኣብ ጕዕዞኦም ንምጽብራቕ ዝተዳለወት ኢያ።
እቲ ኣብዚ ዝረኸብካዮ ሓበሬታ ኺሕግዘካ ተስፋ ንገብር
ዝያዳ ፍልጠት ዘለዎ ውሳነ ግበር
ነቲ ጕዕዞ ባዕልኻ ኽትሓስበሉ ትኽእል ኢኻ ።

www.tellingtherealstory.org

ሓበሬታ ሕተም - እንግሊዝኛ
ውድብ ሕቡራት ሃገራት ብ2022 ብዩ. ኤን. ኤቸ. ሲ. ኣር
UNHCR 2022 መሰል ዋና © ጽሑፍ
መሰል ዋና © ጃኒ ስዮዲን 2022

www.unhcr.org

ታሪኽ በረኽት

ብሜሳይ ኣሊ ኤንድ ክሪስታ ኦዲንጋ-ስቫንቴሰን እተጻሕፈ
ስእሊ ፦ ጃኒ ስዮዲን

በረከት ይበሃል፡ ወዲ 13 ዓመት እየ። መዓልታዊ ነደይ ይናፍቕ።

አብ ኢደይ “I love Mom” ዝብል ንቅሳት ኣለኒ፡ ስለዚ ዋላ እኳ ንፈላለ፡ ንሳ ግን ኩሉ ግዜ ምሳይ እያ ዘላ።

ብንእስነተይ ምስ ኣደይ፣ኣቦይ፣ሓወይን ሓፍተይን ኣብ ኤርትራ ይነብር ነይረ።

ሸው ኣቦይ ሞይቱ ኲሉ ተቀየረ።

ምስ ኣኮይ ክንነብር ተገዲድና። ሕማቕ ሰብ እዩ ነይሩ። ነደይ ይወቕዓን ይጭድርን ነበረ። ሕያወይትን ለዋህን ስለ ዝነበረት ኣዝዩ ኣቆጢዑኒ።

ከመይ ከም እትከናኸነና ፈፂመ ኣይርስዖን እየ። ንኣደይ ክሕግዛ ደለኹ።

ርሑቕ ንነብሰይ ህይወት ክሰርሓላ እንተኸኢለ ንሳ ክትፅንበረኒ ትኽእል እያ ዳግማይ ዝጎድኣ ሰብ የለን ኢለ ሓሲበ።

ስለዚ ተበገስኩ፣ ወዲ ፰ ዓመት ነይረ።

ብዙሓት ዝፈልጦም ሰባት ሓገዝ ንምርካብ ናብ መዓስከር ስደተኛታት ተጓዒዞም ነይሮም። ነዊሕ መንገዲ ስለ ዝነበረ ብለይቲ ብኣራዊት በረኻ ይፈርሕ ነይረ።

ኣብኡ ምስ በፃሕኩ ኣዝየ ፈሪሐን ፅምዋ ተሰሚዑኒ ነይረ። ዓቢ ቦታ እዩ ነይሩ። ካልኦት ብዙሓት ቖልዑ ግን ስለ ዝነበሩ ምስ ክልተ ኣዋልድ ብስራትን ምሕረትን ዕርክነት ፈጢረ። ሓደ መዓልቲ ስድራና ከመይ ጌሮም ከም ዝፅንበሩና እሞ ከም ብሓድሽ ከም እንርእዮም ኣዕሊልና።

"I love Mom" ኢለ ነቲ ንቅሳት ሰሪሐዮ።
ሓደ መዓልቲ ዳግማይ ክርእያ እየ እሞ ክንሕጎስ ቃል ኣተኹ።

ኣብቲ መዓስከር ን ኽልተ ዓመት ድሕሪ ምንባር፡ ካብ ሓደ ናይ ቀደም ዓርከይ ስልኪ ተደወለለይ ። ናብ ኤዉሮጳ ከብፃሓኒ ዝኽእል ሰብ ስለ ዝተረኸበ ናብ ሊብያ ክገይሽ ተማጎተኒ። እቲ ዉልቀ ሰብ ፅቡቑ አተሓሕዛ ዘለዎ ሕያዋይ ሰብ ምዃኑ ገሊፁ። ኣብቲ መዓስከር ዉሑስ ምኻነይ ነገርኽዎ፡ ዓርከይ ግን ዕሽነት ይገብር ከም ዘለኹን እዚ ንኣደይ ክሕግዛ ዘለኒ ዕድለይ ምኻኑን ነገረኒ። ንሱ ጥራይ እዩ ተስፋይ ኢሉ። ምሉእ ብምሉእ ኣእማኒ እዩ ነይሩ።

ምክሪ ዓርከይ ክወስድ ወሰንኩ። ብስራት እና ምሕረት እዉን ኣብዚ ጉዕዞ ምሳይ ክከዱ ደለዩ። ክሳብ ክንደይ ነዊሕ ወይ ሓደገኛ ከም ዝኸዉን ሓሳብ ኣይነበረናን። ንመዓልታትን መዓልታትን ብእግርና ተጓዒዝና።

ሸዑ ሓንቲ መኪና ስሒባ ብሓይሊ ኣቲና ናብ ሓደ ገዛ ኣዉሪዱና። ንኽልተ ሰሙን ኣብኡ ሒዞምና ፀኒሖም። እቶም ሰብኡት ጨካናት ኮይኖም ይወቕዑና። ሰንቢድና ናብ መዓስከር ስደተኛታት ክንምለስ ተመነና።

ተወሳኺ መካይን መፅአን። ንብዙሓት ሰባት ፀቒጦም ኣባረሩና። ንምትንፋስ ኣፀጋሚ እዩ ነይሩ።

እቶም ሰብኡት ረጊፆምና ክቐትሉና ድማ ኣፈራርሑና። ኣዝዩ ዉሑድ መግቢ ስለ ዝነበረና፣ ኣዝዩ ረሳሕ ስለ ዝነበረ፣ ቆርበተይ ክሰሓየኒ ጀመረ።

ደጋጊምና ንንቀሳቀስ ነይርና።

ኣብ ህይወተይ ካብዚ ንላዕሊ ፍርሒ ተሰሚዑኒ ኣይፈልጥን። ነፍሲ ወከፍ መዓልቲ እንታይ ከም እተምፅእ ሓሳብ ኣይነበረንን። ኩሉ ግዜ ከይንህረም ንፈርሕ ኔርና፣ ብዝረሓቑና መጠን ድማ ንነፍቅሮም ሰባት ዳግማይ ዘይንርእዮም ከይንኮን ንጭነቅ ነይርና።

ተወቒዕና፣ ናብ መሬት ተደፊእና፡ ደጋጊምና ተጎዲእና።
ካብ መዓስከር ስደተኛታት እንተ ዘይወፅአ ፅቡቅ ነይሩ።
ንዓርከይ እንተ ዘይሰምዖ ፅቡቑ ነይሩ።

ኣብ ነፍሲ ወከፍ ዝፈረሐኩሉ እዋን፡ ናብ ኢደይ ይጥምት፡
ብዛዕባ ኣደይን ፍሽኽታኣን ይሓስብ ነይረ። ኢላ ተስፋ ሂባትኒ።

ድሕሪ ብዙሕ ጸዉታ ናብ ሊብያ በፂሕና። ዓርከይ ሓሲዩኒ ነይሩ። ዝሕግዘኒ ሰብ ኣይነበረን። ናብ ሓደ ኣማኢት ዉልቀሰባት ተኣሲሮምሉ ዝነበሩ መሳለጥያ ተወሲድና። ምስ ዕዳጋ ሰብ ዝመሳሰል እዩ ነይሩ።

ኣየር፣ ብርሃንን ዝንቀሳቀሰሉ ቦታን ኣይነበረን።

ኣብ መዓልቲ ሓደ መግቢ ንበልዕ ነይርና። እቶም ሰብኡት ገንዘብ ጠለቡ። ክኽፍሉ ዘይክእሉ ደቂ ተባዕትዮን ደቂ ኣንስትዮን የሳቑዩ ነይሮም። ብቃንዛ ክጫድሩ ንሰምዕ ኔርና።

ሓደ መዓልቲ ሓደ ሰብኣይ ክሃድም ክፍትን ተታሒዙ። ኣብ ቅድሜና ኣሳቑይዎ። ዝረኣኽዎ ፈፂመ ኣይርስዖን እየ። ኣነ ድማ ሰንቢደ። ቀፂለ ክኸዉን እየ ኢለ ፈሪሐ፣ ስመይ መዓስ ከም ዝፅዋዕ ፈሪሐ። ስድራይ ገንዘብ ከምዘይህልዎም ፈሊጠ።

ንህይወተይ ፈሪሐ። ብዛዕባ ኣደይ ሓሲበ።
ንሳ ድማ ንምህዳመይ ክዉጥን ሓይሊ ሂባትኒ።
ሓደ ለይቲ ምስ ኣዕሩኽተይ ናብ ሽቓቕ ሽተት ኢለ
በታ ንእሽቶ መስኮት ደየብና።

ብስራት ብሓለዉቲ ተታሒዛ። ጎተትዋ። ጎየና ጎየና።
እንተታሒዝና ከሳቕዩናነ ክቐትሉናነ ከምዝኮኑ ንፈልጥ ኔርና።

ገዛ ረኺብና፣ ሓንቲ ሰበይቲ መፅለሊ
ሂባትና በዓል ቤታ ግን ገዛ ምስ መፀ
ንፖሊስ ደዊሉ።

ንግሆ ናብ ሓደ ኣብ ትሪፖሊ ዝርከብ መዳጎኒ ማእከል ወሰዱና።
መሊስና ኣብ ፀልማትን ፅዑቕን ዉሕስ ዘይኮነን ቦታ ተዓቂብና ኣለና፡
፡ ኣብዚ ካብ ዝፀናሕና ኣዋርሕ ኣቑፂርና ኣለና ክሳብ መዓስ ኣብዚ
ክንፀንሕ ከም ዘገድዱና ኣይንፈልጥን።

ሓደስቲ ሰባት ኩሉ ግዘ ናብቲ መዳጎኒ ማእከል ይመፁ ኣለዉ
ሎሚ ድማ ሃንደበት ሓደ ዘለልዮ ሰብ ብማዕፆ ክመፅእ ይርኢ።

ብስራት

ድሕሪ እዚ ኩሉ ኣዋርሕ ዳግማይ ተራኺብና ኣለና።
ንሕድሕድና ክንራኸብ ከለና ኣዚና ሕጉሳት ኢና።

ብስራት ረሳሕን ብሕማቑ ዝተወቐዐትን እያ። ብሓለዉቲ ምስ ተታሓዘት ዘጋጠማ
ኩሉ ትነግረና።

እቶም ኣስገርቲ ብዙሕ ገንዘብ ሓቲቶም ንስድርኣ ክትድዉል ገይሮምዋ ግን
እኩል ገንዘብ ስለዘይነበሮም ዕድኣ ክትከፍል ኣብ ሕርሻ ኣበርቲዓ ክትሰርሕ
ተገዲዳ። ነቶም እንስሳታት ክትከታተል ነዊሕ ሰዓታት ኣሕለፈት። መዓልታዊ
ትናፍቐና ዳግማይ ክትረኽበና ትሓልም ነበረት።

ጐጅለ ደቂ ተባዕትዮ ናብቲ ሕርሻ ምስ መፁ ንሳ ተሸጠቶም። ናብ እንዳ ኣስገርቲ ወሰድዋ ኣብኡ ድማ ለይትን መዓልትን ንኣማኢት ሰባት እናፅረየትን ክትሰርሕን ትሰርሕ ነይራ።
ሓደ መዓልቲ ኣብ ክሽነ ፍንጀራ ተፈፀመ። እቲ ትኪ ምስ ጸረየ፣ ክልተ ንኣሽቱ ኣዋልድ ኣብ መሬት ተደፍአን ትርኢ ነበረት። ብስራት ሕጂ እዉን ኣዉያቶም ክትሰምእን ነቲ ብዘስካሕክሕ መንገዲ ዝተቓፀለ ኣካላቶም ክትሪኦን ትኽእል እያ ኣዒንታ ምስ ዓፀወት። ኣብታ መዓልቲ ኣብ ጥቓ ምድጃ ንሳ ከም ዘይነበረት ኣዝያ ተረጋገኣት።

መዓልታዊ ክትድሕን ትፅልይ ነበረት፣ ድሕሪኡ ሰባት ብቐታሊ ቫይረስ ክሓሙ ጀመሩ፣ ፣ ሃገራት እቲ ሕማም ከይላባዕ ዶባትን ይዓፅዋ ነይረን። እቶም ኣስገርቲ ሰባት ኣብ ሓደ ለይቲ ኣብ ጎደናታት ክድርብዩ ጀመሩ። ን ብስራት ግን ምፍናዉ ኣብዮም። ምስ ካልኦት ኣዋልድ ናብ ሓንቲ ዓባይ ቪላ ተጓዒዛ።

ሓደ ካብቶም ሰባት ፅቡቕ ክዳዉንቲ ደርበየሎም ክኸደኑ ድማ ጠለበ። ብስራት ኣዝያ ፈረሐት።እቶም ሰባት ብሓይሊ ኣብ መካይን ኣእተዮም ናብ ሓደ ኣብ በረኻ ዝነበረ ገዛ ኣዉረድዎም። ቁርጭምጭሚቶም ብ ሰንሰለት ኣሲሮም ናብ ሓደ ዋጋታት ዝጭድሩ ሰባት ዝመልአ ክፍሊ መሪሖምዎም።

ብስራት ዝሓመመት ኮይኑ ተሰመዓ። ናብቲ ዝለዓለ ጨረታ ዝገበረ ሰብ ክትሸየጥ ቀሪባ ነይራ።

ሃንደበት ኣብ ደገ ድምፂ ጠበንጃ ሰምዑ። ንሳቶም ድማ ሰንቢዶም። እዚኣ ድዩ እትመዉተሉ ቦታ? ወታሃደራት ምስ ተራእዩ፡ ብስራት ክትኣምኖ ስለ ዘይካኣለት፡ ብእፎይታ ንብዓት በኸየት።

ድሕሪኡ ድማ ናብዚ፡ ናብቲ ኣብ ትሪፖሊ ዝርከብ መዳጎኒ ማእከል ኣምፅእዋ።

ኣብ መወዳእታ ተመሊስና ኣለና። ዳግማይ ከይንፈላለ ተስፋ ንገብር።

መፃኢ እንታይ ከም ዝህልዎም ኣይንፈልጥን ኢና። ኣብዚ ዘሎ ኩነታት ፅቡቕ ኣይኮነን፣ ዝተጨናነቐ እዩ ሓደ ሓደ ግዘ ድማ ሰብ ይዉቃዕ።

ካብ ሓደጋ ከም ዘይወፃእና ይስምዓና። ካብ ነንሕድሕድና ትብዓት ጥራይ ኢና ክንረክብ ንክእል።